

Rot.
rat.
cht.

8
873

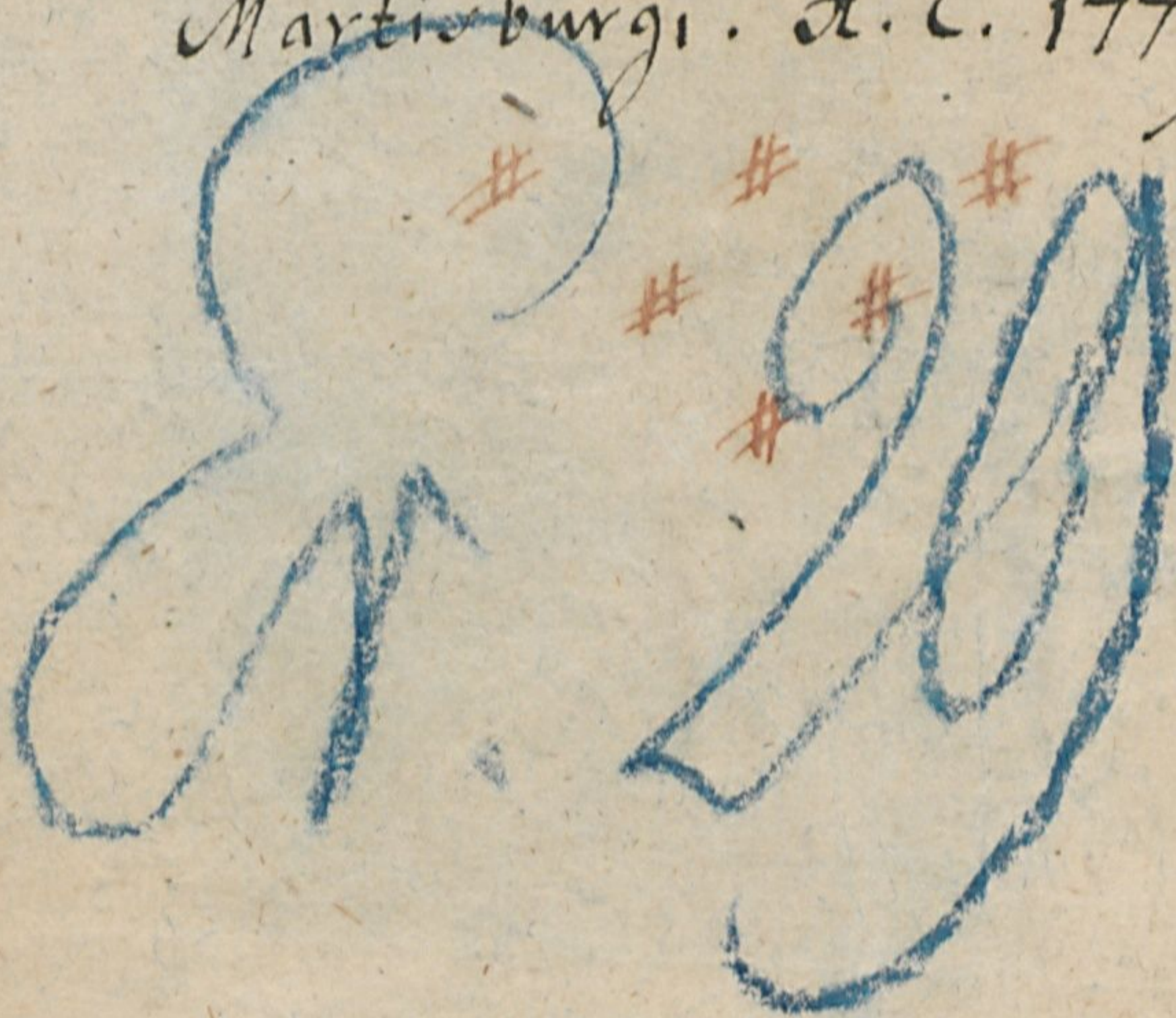
00

Hunc librum
Bibliothecæ Scholasticæ,
adjungit

M. Balthasar Hofmann.
Gymnas. Rector.

Martisburgi. A. C. 1779.

AB 149973

Rhoman

1172

L 193,
/

ERASMI ROTERODAMI

Paraclesis id est, adhortatio ad
Christianæ philosophiæ
studium.

LACTANTIVS ille Firmi-
anus, optime lector, cuius lin-
guam vnice miratur Hiero-
nymus, Christianæ religioni patroci-
natus aduersus Ethnicos, cum pri-
mis optat sibi dari eloquentiam, Tul-
lianæ proximam, improbum ratus,
opinor, optasse parem. At ego sane,
si quid huiusmodi votis ꝑficitur, tã-
tis per dum mortales omneis ad sanc-
tissimum ac saluberrimum Christia-
næ philosophiæ studium adhortor,
ac veluti classicum canens euoco, ve-
hementer optarim eloquentiã mihi
dari, longe aliam quam fuerit Cice-
roni, si minus picturam quam fuit

A ii

Optatelo illius, certe multo magis efficacem.
quentiam Imo si cui vnquam talis contigit dicē
efficacē. di vīs, qualem non om̄ino sine causa
Mercuri veterum poetarū fabulę subnotarūt
us. in Mercurio, qui ceu magica virga
diuinaq; cithara somnū immittit cū
libet, & idem adimit, quos vult ad in
feros impellens, ac rursus ab inferis
euocans, aut qualem signarūt in Am
phione Orpheoque, quorum alter
rigida mouisse saxa, alter quercus &
ornos traxisse cithara, fingitur. Aut
qualem Ogmio suo tribuebant Gal
Merces li, mortales omneis catenulis a lingua
Celticus in aures infixis, quo vellet circūducē
Marsias ti. Aut qualem Marsyæ fabulosa tri
buit antiquitas. Aut certe ne nimium
diu fabulis immoremur qualem So
Socrates crati tribuit Alcibiades Pericli uetus
Alcibiades.
Pericles. comœdia, quę non aures tantū mox
peritura voluptate deliniat, sed quę

tenaces aculeos reliquat in animis au-
ditorum, quæ rapiat, quæ transfor-
met, quæ multo alium dimittat audi-
torem quam acceperit. ^{Timothe}
Timotheus ^{us.}
musicus ille nobilis Dorios occinēs
modos, Alexandrum magnū ad bel-
li studium inflāmare solitus legitur.
Neq; defuerunt olim, qui precamini-
bus, quas Græci vocant ἑπωδαίος, ni-
hil ducerēt efficacius. Quod si qd vs-
quam esset huiusmodi genus incan-
tamenti, si qua vis harmoniæ, quæ ve-
rum habeat εὐθουσιασμόν, si qua Pitho
vere flexanima, eam mihi cupiam in
præsentia suppeterere, quo rem omni-
um saluberrimā omnibus persuade-
am, Quanquā illud potius optandū
vt Christus ipse cuius negociū agit,
ita citharæ nostræ chordas temperet
vt hæc cātilena penitus afficiat ac mo-
ueat animos omniū. Ad quod quidē

A iii

Veritatis
oratio &
simplicior
hoc effica-
tior.

Philoso-
phia.
Christiane
glecta.

efficiendum, nihil opus rhetorū epis-
cherematis, aut epiphonematis. Hoc
quod optamus, nō alia res certius p̄-
stet, quam ipsa veritas, cuius quo sim-
plicior, hoc efficacior est oratio. Ac
primum quidem nō libet in præsenti-
a refricare querelā illam, non omni-
no nouam, sed heu nimiū iustam, &
haud scio an vnquam iustiorē quam
hiscē temporibus, cum tam ardenti-
bus animis in sua quisq; studia mor-
tales incumbant, hanc vnā Christi-
philosophiam a nonnullis etiā Chri-
stianis rideri, a plerisque negligi, a pau-
cis tractari, sed frigide, nō enim dicā
insincere. At in cæteris disciplis om-
nibus, quas humana prodidit indu-
stria, nihil est tam abditum ac retrusū
quod non peruestigarit ingenii saga-
citas, nihil tam difficile, quod nō ex-
pugnarit labor improbus Qui fit au

tem, vt hanc vnam philosophiã, non
his quibus par est, animis amplectamur,
quotquot ipso etiã cognomine
Christi nomen profitemur? Platoni
ci, Pythagorici, Academici, Stoici,
Cynici, Peripatetici, Epicurei, suę q̄
q̄ sectę dogmata, tũ penitus habent
cognita, tum memoriter tenent, pro
his digladiantur illi, vel emoritur
citius, quam autoris sui patrociniũ de-
serant. At cur non multo magis tales
animos præstamus authori nostro
principique Christo? Quis nõ vehe-
menter fœdum censeat. Aristotelicã
profitenti philosophiam, nescire qd
vir ille fenserit de causis fulminũ, de
prima materia, de infinito? quæ nec
cognita felicem, nec ignorata reddũt
infelicẽ. Et nos tot modis initiati, tot
sacramentis adacti Christo nõ fœdũ
ac turpe putamus illius nescire dog-

Philosophi
gen
tiliũ pitia

Christian
orum so
cordia.

A iiii

mata. quæ certissimam omnibus præ-
stent felicitatem? Nam quorsum attin-
et hic cōtentione rem exaggerare,
cum hoc ipsum impiæ cuiusdam de-
mentia sit, Christū cū Zenone aut
Aristotele, & huius doctrinam cū il-
lorum. vt modestissime dicā, præcep-
tiunculis conferre velle? Affingant il-
li suæ sectæ principibus. quantū pos-
Christus sunt, aut quantum libet. Certe solus
hice cælo pfectus est doctor, solus
certa docere potuit, cum sit æterna sa-
pientia, solus salutaria docuit vnicus
humanæ salutis author, solus absolu-
te præstitit, quicquid vnquā docuit
solus exhibere potest. quicquid pro-
misit. Si quid a Caldæis aut Aegyp-
Peregrina tiis adfertur, id ob hoc ipsum acrius
placēt. auemus cognoscere quod e peregrina-
Insonis no sit orbe deportatū, & pretii pars
homūclo est elonginquo venisse, & sæpenūe-
si distors
quemur.

ro insomniis homunculi, ne dicā im-
postoris, tā anxie distorquemur, nō
solum nullo fructu, sed magno tem-
poris dispendio vt ne quid addā gra-
uis, tametsi iam hoc ipsū vt nihil ac-
cedat grauiissimum est. At q̄ fit, vt hu-
iusmodi cupiditas nō item Christia-
nos titillet animos, quibus, persuasū
est, id quod res est, hanc doctrinam
non ex Aegypto Syriaue sed ex ipso
venisse cœlo? Cur non ita nobiscum
cogitamus omnes? nouū & admira-
bile philosophiæ genus sit, oportet,
quod vt traderet mortalibus, is qui
deus erat, factus est homo, q̄ immor-
talis, factus est mortalis, qui in corde
patris erat, sese demisit in terras. Ma-
gnū quiddam & haud quaquā tri-
uiale sit, oportet, quicquid illud est,
q̄d ille tam admirandus author, post
tot excellentiū philosophorū famili-

Ex celo ve-
nit.
Prestātia
philosof-
phiæ Chris-
tiane.

B

as, post tot insignes prophetas, doc-
turus aduenerit. Cur non hic pia cu-
riositate singula cognoscimus disqui-
rimus, excutimus? Presertim cū hoc
sapiētiae genus, tam eximiū, vt semel
stultam reddiderit vniuersam huius
mūdi sapientiam, ex paucis hisce lib-
ris, velut e limpidissimis fōtibus, hau-
rire liceat longe minore negotio quā
ex tot voluminibus spinosis, ex tā im-
mensis, iisq; inter se pugātibus inter-
pretum commentariis, Aristotelicā
doctrinam, vt ne addam, quanto ma-
iore cū fructu. Nihil enim hic necesse
est, vt tot anxiiis disciplinis istructus
accedas. Simplex & cuiuis paratum
est viaticum. Tantum fac adferas pi-
um ac promptum animū, & in pri-
mis simplici puraq; præditum fide.
Tantū esto docilis, & multum in hac
philosophia promouisti. Ipsa suppe-

Quibus
instructū
oporteat
esse, qui
Christias
nam philo-
sophias
discere cu-
piat.

ditat doctorem spiritum, qui nulli se
se lubentius impartit, quam simplici
bus animis. Illorum disciplina, præ-
terquam quod falsam promittunt fe-
licitatē, multorū ingenia submouēt,
ipsa videlicet præceptorum difficulta-
te. Hæc omnibus ex æquo sese acō-
modat, submittit se paruulis, ad illo-
rum modulum sese attēperat, lacte il-
los alens, ferens, confouens, sustinēs
omnia faciens, donec grandescamus
in Christo, At rursus ita nō deest in
fimis, vt summis etiam sit admirabi-
lis. Imo quo lōgius in huius opes p-
gressus fueris, hoc longius illius ma-
iestate submoueris. Paruis pusilla est
magnis plusquā maxima. Nullā hæc
ætatem, nullum sexum, nullam fortu-
nam, nullam reiicit conditionē. Sol
hic non perinde communis, & expo-
situs est om̄ibus, atq; Christi doctri-

facilitas

B ii

Ab idiotis
etiam legi
debet di-
uinae lre

na. Non arceat omnino quēquam, ni-
si quis semet arceat, ipse sibi inuidēs.
Vehementer enim ab istis dissentio,
qui nolint ab idiotis legi diuinas lite-
ras, in vulgi linguam transfusas, siue
quasi Christus tam inuoluta docue-
rit, vt vix a pauculis theologis possit
intelligi, siue quasi religionis Christi
anae praesidium in hoc sitū sit, si nesci-
atur. Regū mysteria celare fortasse sa-
tius est, at Christus sua mysteria quā
maxime cupit euulgari. Optarim vt
omnes mulierculæ legant euangeliū
legant Paulinas epistolas, Atq; vtis-
nam hæc in omnes omniū linguas es-
sent transfusa, vt nō solum a Scotis et
Hybernis, sed a Turcis quoq; & Sa-
racenis legi cognosciq; possint. Pri-
mus certe gradus est, vtcūq; cogno-
scere. Esto riderent multi, at caperen-
tur aliquot. Vtinam hinc ad stiuā ali

Cognitō

quid decantet agricola, hinc nō nihil
ad radios suos modulet̃ textor, hu
iusmodi fabulis itineris tædiū leuet.
viator. Ex his sint omnia Christiano
rum omnium colloquia. Tales enim
ferme sumus quales sunt quotidiane
nostræ confabulatiōes. Assequatur
quisq; quod potest, exprimat quisq;
quod potest. Qui posterior est, non
inuideat præcedenti, qui prior est, in
uitet sequentem, nō desperet. Cur p
fessionem omnium communē ad pau
cos cōtrahimus? Neq; enim consen
taneum est, cum baptismus ex æquo
cōmunis sit Christianorum omnium,
in q̄ prima Christianæ philosophiæ
professio est, cum sacramenta cetera,
deniq; cum præmium illud immorta
litas ad omnes ex æquo pertineat,
sola dogmata, in pauculos istos esse
relagenda, quos hodie vulgus theo-

Theolo
gi.

B iii

AD ōachi.

Esse qđ
audiūt .i.
vocantur

Vere thes
ologus.

logos aut monachos vocat, quos ip-
sos tamen, tametsi minima quæpiam
portio sunt ad populum Christiani
nominis tamen hos inquã ipsos op-
tarim maiorem in modum esse quod
audiunt. Vereor enim ne inter The-
ologos reperire liceat, qui multũ ab-
sint a suo titulo, hoc est, q̄ terrena lo-
quantur non diuina, & inter mona-
chos, qui Christi paupertatẽ & mun-
di contemptũ profitentur, plusquã
mundũ reperias. Is mihi vere Theo-
logus est qui non syllogismis arte cõ-
tortis, sed affectu sed ipso vultu atq̄
oclis, sed ipsa vita doceat aspernãdas
opes, Christiano non esse fidendum
huius mũdi præsidiis, sed totũ opor-
tere pendere de cælo, non esse retaliã-
dam iniuriam, bene precandũ male
precantibus. bene merendum de ma-
le merẽtibus bonos om̄es velut eius

dem corporis membra diligēdos ac
fouendos ex æquo, malos toleran-
dos, si corrigi nequeant, qui suis exu-
untur bonis, qui depelluntur posses-
sionibus, qui lugent hos beatos esse
non deplorandos, mortem optandā
etiam piis, vt quæ nihil sit aliud, quā
traiectus ad immortalitatem, hæc in-
quam & huiusmodi, si quis afflatus
spiritu Christi p̄dicet, iculcet, ad hæc
hortetur, inuitet, animet, is demū ve-
re theologus est, etiam si fossor fuerit
aut textor, Hæc si quis & ipsis præ-
stet moribus, is deniq; magnus est
doctor. Qua ratiōe intelligant ange-
li, fortasse subtilius differat alius, vel
non Christianus, at illud persuadere
vt hic puri ab omnibus inquinamē-
tis vitam exigamus angelicam, id de-
mum Christiani theologi munus est
Quod si quis obstreperet, hæc esse

Magnus
doctor.

Munus,
theologi.

B iiii

Christiani
Christi doc-
trinam cras-
sam vocant
et idiotis-
cam.

crassula, & idiotica, nihil aliud huic
responderim, nisi quod haec crassa Chri-
stus praecipue docuit, haec inculcant
apostoli, haec quantumuis idiotica,
tot germanae Christianos, tot insigni-
um martyrum examina nobis pro-
diderunt. Haec inquam illiterata, ut
ipsis videtur, philosophia, summos
orbis principes, tot regna, tot gentes
in suas pertraxit leges, id quod nulla
Tyrannorum vis, nulla philosophorum
poterat eruditio. Neque vero repug-
no, quo minus sapientiam istam, si vi-
detur, loquantur inter perfectos. At
hoc certe nomine consoletur sese huius-
modi Christianorum vulgus, quod istas
subtilitates, an sciuerint apostoli, vide-
rint alii, certe non docuerunt. Haec in-
quam plebeia, si praestarent pro sua
forte principes, si in contionibus in-
culcarent sacerdotes, si pueris instilla-

Apostoli
subtilita-
tes non do-
cuerunt.

rent ludimagistri potius quã erudia
ta illa, ex Aristotelis & Auerrois de
prompta fontibus non sic perpetuis
pene bellis tumultuaretur vndique
res Christiana, non tam infano studio
perphas nephasq; cõgerendi diuiti-
as feruerent omnia nõ tot litibus vbi-
q; perstreperent sacra pariter ac pro-
phana. Deniq; non titulo tantum &
ceremoniis differremus ab iis q; chri-
sti philosophiam non profitentur. Si-
quidem in his tribus hominum ordi-
nibus præcipue situm est Christiane
religionis vel instaurandæ vel augẽ-
gæ negocium, in principibus, & qui
horum gerunt vices magistratibus,
in episcopis, & horum vicariis, sacer-
dotibus, & in his qui primam illam
ætatem ad omnia sequacem, institu-
unt. Quos si omisso suo negotio cõ-
tingat ex animo conspirare in Chri-

Præcipes

Episcopi
Ludimagistri.

C

γνησιον
id est. gers
manū hoc
est verum

Veritas.

stum, nimirum videremus haud ita
multis annis verum quoddam, vt &
Paulus inquit, γνησιον Christianorū
genus passim emergere, quod Chris-
ti philosophiam, non ceremoniis tā-
tum, & propositionibus, sed ipso pe-
ctore, totaq; vita referret. His armis
longe citius pellicerentur ad Christi
fidem Christiani nominis hostes, q̄
minis aut armis Vt omnia iungamus
præsidia, nihil ipsa veritate potenti-
us. Platonius non est qui Platonis
libros non legerit, & Theologus est
non modo Christianus qui Christi
litteras non legerit? Qui diligit, inqt,
me, sermones meos seruat, hanc ipse
notam præscripsit. Proinde si vere
ex anio sumus Christiani, si vere cre-
dimus illum e cælo missum vt ea nos
doceret, quæ philosophorum sapien-
tia non poterat, si vere expectamus

ab eo, q̄d nllī prīcipes, quātūvis opu-
lenti donare queūt, cur est nobis q̄c-
quā huius literis antiquius? Cur om-
nino q̄cquā videt̄ eruditū, quod ab
hui⁹ decretis diffidet? Cur in his ado-
randis literis, idem, ac pene dixerim
plus, nobis p̄mittimus quā in Cæsar-
reis legibus, aut medicorū libris sibi
p̄mittūt interpretes p̄phani? vt p̄in-
de quasi in re ludicra versemur, ita q̄c-
quid in buccā venerit, cōmentemur
detorqueamus, inuoluamus. Cæle-
stia dogmata, ceu Lydiā regulam, ad
nostrā p̄trahimus vitā, & dū oībus
mōis fugimus ne parū multa scisse vi-
deamur, q̄cquid vsquā est p̄phanarū
literarū huc cōuehentes, id q̄d est in
Christiana philosophia p̄cipuū, nō
dicā corrūpimus, sed q̄d negari non
pōt, ad paucos homīes cōtrahimus
rē, qua Christus nihil voluit esse cō-

*Temeris
tas q̄run-
dī.*

Philosophia christiana
quibus in rebus
et quod

Philosophia christi-
ana restauratio
bonae condite
nature.

Ethnici.

munis. Hoc philosophię genus in af-
fectibus sitū verius, quam in syllogis-
mis, vita magis est quā disputatio, af-
flatus potius quā eruditio, transformā-
tio magis quā ratio, Doctos esse, vix
paucis cōtingit, at nulli non licet esse
Christianū, nulli nō licet esse piū, ad-
dā audacter illud, nulli non licet esse
Theologū. Iam facile descēdit in ani-
mos omniū, quod maxime secundū
naturā est Quid aut aliud est Christi
philosophia, quā ipse renascentiā vo-
cat, quā instauratio bonae conditae natu-
rae. Proinde quanquā nemo tradidit
hæc absolutius, nemo efficacius quā
Chrius, tñ pmulta reperire licet in eth-
nicorū libris, quæ cū huius doctrina
cōsentiant. Nulla fuit vnquā tam crassa
factio philosophiæ, quæ docuerit
pecuniā. hominē reddere felicē nulla
tam impudēs quæ in vulgaribus istis

honoribus aut voluptatibus finē bonū
ni cōstituerit. Viderūt Stoici, nemi-
nē esse sapientē, nisi bonū virū, vide-
runt, nihil esse vere bonum aut hone-
stum, præter verā v̄tutem, nihil hor-
rendū aut malū, præter vnā turpitu-
dinem. Iniuriā nō esse pensandā iniu-
ria, multis mōis apud Platonē docet
Socrates, item cū immortalis sit ani-
ma. nō esse deplorandos, qui cū fidu-
cia, bene actæ vitæ hinc demigrāt in
vitā feliciorē, præterea animā oibus
mōis abducēdam ab affectibus cor-
pis, & ad ea traducendā, quæ v̄e sūt,
cū non videant. Nullā rem nobis sua-
uem esse posse. quæ non aliquo mō
cōtemnat, in politicis scripsit Aristo-
teles vna v̄tute excepta. Nihil in vita
homini suaue esse posse, nisi adsit ani-
mus nullius mali sibi conscius, vnde
ceufōte scatet vera voluptas, fatetur

Stoici

Socrates

Aristoteles

C iii

Epicur⁹. & epicurus. Quid qd' magnā huius
doctrinæ partē præstiterē nō pauci,
p̄cipue Socrates. Diogenes & Epicu-
tet⁹ ? At eadē cū tāto plen⁹ & docu-
Libus. erit & p̄stiterit Ch̄rus, an nō pdigii
simile, hęc a Christianis vel ignorari
vel negligi, vel etiā rideri. Si sunt que
p̄pius p̄inent ad Christianismū, his
antiquatis illa sequamur, sin hęc sola
sunt, quæ vere Christianū possint ef-
ficere, cur hęc p̄pmodū magis pro
Decreta
ch̄ri p̄ ob
soletis ha
bemus. obsoletis & abrogatis habemus, c̄p̄
libros Mosaicos, Primū autē est scire
qd' docuerit, p̄ximū est p̄stare. Ne
que enim ob id opinor, q̄sq̄quam sibi
Decargu
tū faciunt
at nō ch̄ri
stianum. Christianus esse videat̄, si sp̄iosa, mo-
lestaq̄ verborū p̄plexitate, de instāti-
bus, de relationibus, de q̄dditatibus
ac formalitatibus disputet, sed si qd'
Christus docuit & exhibuit, id tene-
at exprimatq̄. Nō quod horū studi

um damnē, qui in argutiis huiusmōi
non sine laude exercuerūt ingenii sui
vires, nolim eīm offendi quēquā, sed
qd existimē. & vere, ni fallor, existio.
purā ac germanā illā Christi, philo-
sophiam, nō aliunde felicius hauriri
quā ex euāgelicis libris, quā ex Apo-
stolicis literis, in qbus si quis pie phi-
losopheē, orans magis quā argumē-
tans, & trāssformari studēs potius q̄
armari, is nimirū cōperiet nihil esse
quod ad hominis felicitatē, nihil qd
ad vllā huius vitæ functionē ptineat
quod in his nō sit traditū, discussum
& absolutū. Siue quid discere cupi-
mus, cur alius autor magis placet q̄
ipse Ch̄rus? Siue viuēdi formā requi-
mus, cur aliud nobis prius est exem-
plū, quā Archetypus ipse Ch̄rus? Si-
ue pharmacū aliquod aduersus mo-
lestas animi cupiditates desyderam⁹,

Ex euāge-
licis et ap-
ostolicis
literis ger-
mana.

Et hī phi-
losophia
felicius
hauritur.

utilitas

Litere ho
minum.

Christus
nō minus
nobis pre
sens est in
euāgelicis
literis q̄
cū uiuere

cur alibi putamus remediū esse præ
sentius? Siue cupimus residē ac lang
uescentē animū expergefacerē lectio
ne, quæso vbi repias igniculos æque
uiuos & efficaces? Siue visum est ani
mū ab huius vitæ molestiis auocare,
cur aliæ magis placent delitiæ? Cur
statim malumus ex hominum literis
Christi sapientiā discere quā ex ipso
Christo? qui quod pollicitus est se sp̄
nobiscū fore vsq; ad cōsummationē
sæculi, in his literis præcipue præstat
in qbus nobis etiā nū uiuit, spirat,
loquit, pene dixerim efficacius, q̄ cū
inter homines versare. Minus vide
bāt, minus audiebāt Iudei, quā tu vi
des & audis in Euāgelicis literis, tū
vt oculos & aures adferas, qbus ille
cerni et audiri, possit. Quid tandem
hoc rei est? Literas ab amico scriptas,
seruamus, exosculamur, circūferē

rimus, iterum atque iterum relegimus
& tot sunt milia Christianorum, qui
cum alioqui docti sint. Euangelicos &
Apostolicos libros, ne legerint qui-
dem unquam in omni vita. Mahume-
tæi sua tenent dogmata, Iudæi & ho-
die ab ipsis cunabulis suum ediscunt Mo-
sen. Cur nos non idem prestamus Chri-
sto? Qui Benedicti profitentur institu-
tum, regulam ab homine, eoque pene
idiotæ, & idiotis scriptam, tenent ediscunt
imbibunt. Qui Augustiniani sunt or-
dinis, authoris sui regulam callent. Fran-
ciscani Francisci sui traditiunculas ado-
rant, amplectuntur, & quocumque terrarum se con-
tulerint, secum circumferunt, tutos se non cre-
dunt, nisi libellus adsit in sinu. Cur il-
li plus tribuunt regulæ ab homine scri-
ptæ, quam uniuersi Christiani suæ re-
gulæ, quam omnibus tradidit Christus
quam omnes ex æquo professi sunt in

Domine

Deus.

D

Pium vo-
tum.

Theolo-
gia recēs

baptismo. Denique qua (vt sexcētās
etiā addas) nulla possit esse sanctior.
Atq; vtinā fiat, vt quēadmodū Pau-
lus scripsit . Mōsi legem nō fuisse glo-
riofam præ gloria succedētis Euāge-
lii, ita Christianis om̄ibus Euāgelia
& Apostolorū literæ ita sancte habe-
antur, vt hæc præ illis nō videant esse
sancta, Quid Alberto magno, quid
Alexandro, qd Thomæ, quid Aegi-
dio, quid Ricardo, qd Occam alii ve-
lint tribuere, p̄ me sane cuiq; liberū
erit, nolim enim cuiusquā imminue-
re gloriā, aut cū inueteratis iam ho-
minū studiis dimicare. Sint illa quan-
tumuis erudita, quantūuis subtilia,
quantūuis si velint seraphica, hæc tñ
certissima fateant̄ oportet. Paulus di-
iudicari vult sp̄s prophetarū, num
ex deo sint. Augustinus omnes om-
niū libros cum iudicio legēs, nihilo

plus iuris postulat et suis. In his solis
literis, & qd̄ non assequor, tñ adoro
Hunc authorē nobis nō schola The
ologorū, sed ipse pater cælestis, diui
næ vocis testimonio cōprobauit, idē
q̄ bis, primū ad Iordanem in baptis
mo, deinde in mōte Thabor in trās
figuratione. Hic, inqt, est filius meus
dilectus, in quo mihi cōplacitū est, ip
sum audite. O solidā authoritatē, ve
re q̄ (vt isti vocant) irrefragabilem.
Quid est ipsum audite? Nimirū, hic
vnicus est doctor, huius vnus disci
puli sitis. Attollat studiis suum q̄sq̄
quantū volet authorē, hoc de vno ci
tra exceptionē dictū est Christo. In
hunc primū descēdit columba, pater
ni testimonii cōprobatrix. Huius spi
ritū p̄xie refert Petrus, cui summus
ille pastor oues suas semel iterum ac
tertio pascēdas cōmisit, pascēdas autē

Ab autho
re.

Petrus.

D ii

haud dubiū quin Christianæ doctri-
Paulus. næ pabulo. Hic in Paulo veluti rena-
tus est, quē ipse vocavit organū elec-
tum, & insignē sui nomis preconem.
Joannes loānes qd̄ e sacrosancto illo pectoris
fonte hauserat, id suis expressit literis
Scotus. Quid queso simile in Scoto (nolī id
cōtumelię causa dictum videri) quid
Thomas simile in Thoma? Quanquā illius in-
genium admiror, huius etiā veneror
sanctimonīā. Cur nō ī his tātis auto-
ribus philosophamur omnes? Quin
hos sinu circūferimus, hos semp ha-
bemus in manibus, quin in his vena-
mur, scrutamur, disgramus assidue?
Cur maior vitæ portio dañ Auerroi
quā euangeliis? Cur tota pene ætas
in hominū decretis & inter se pugnā
tibus opiniōibus conterit̄? Iam vero
sint illa sane, si libet, sublimiū Theo-
logorū. At in his certe sit futuri quō-

dam magni Theologi tyrocinium.
Quotquot in baptismo iurauimus
in verba Christi, si tñ ex animo iura-
uimus, mox inter ipsos parentū com-
plexus, & nutricum blanditias. Chri-
dogmatis ībuamur. Nā & altissime *Chri dog-*
insidet, & tenacissime hæret, qđ pri- *matie in-*
mum rudis illa animi testula cōbibe- *buēdi pus-*
rit. Christū prima sonet balbuties ex *eri.*
huius euāgeliis prima formet̃ infan-
tia, quē ita cum primis tradi cupiā, vt
& a pueris amet̃. In his deinde versē-
tur studiis, donec tacitis auctib⁹ ado-
lescant in virū robustum in Christo.
Aliorū literæ sunt eiusmodi, vt nō pa- *Liter bus*
rum multos pœnituerit insūpte in il- *mane.*
lis ope, ac sæpenūero fit, vt qui p om-
nē vitam pro tuēdis illarum decretis
ad mortem vsq; depugnarūt, in ipsa
morte ab authoris sui factione descī-
scāt. At felix ille quē in hisce literis me *Diuine.*

D iii

In has
transformemur.

In euāge-
licā & apo-
stolicis li-
teris spi-
rans est &
viva Christi
imago.

ditantē mors occupat. Has igit̃ toto
pectore sitiamus oēs, has amplectamur,
in his iugiter versemur, has ex-
osculemur. his demū imoriamur, in
has transformemur, quāquidē abeunt
studia in mores. Qui cōsequi nō po-
test (quis aut̃ id nō potest, si mō velit)
is saltem adoret hasce literas, ceu the-
cam illius diuini pectoris. Si quis ostē-
dat Christi pedibus impressum vesti-
giū quā procūbimus Christiani quā
adoramus? At cur nō potius viuā il-
lius & spirantē imaginem in hisce ve-
neramur libris? Si quis Christi tunis-
cā exhibeat, quo nō terrarū prouola-
turi simus, vt eā osculari liceat? Atq̃
vt totā illius suppellectilē pferas, ni-
hil erit, quod Christū expressius ac
verius repræsentet, quā euāgelicæ li-
teræ. Ligneā aut saxeam statuā, amo-
re Christi, gēmis auroque decoram

Quin hæc potius auro gemmisq̄, et
si q̄d his pretiosius, insigniunt̄, quæ
tanto præsentius Christū nobis refe-
runt, quā vlla imagūcula? Siquidem
illa, q̄d aliud quā corp̄is figuram ex-
primit? si tñ illius quicquā exprimit,
at hæ tibi sacrosanctæ mēt̄is illius vis Euangelii
uā referūt imaginem, ipsumq̄ Chri- ce literæ.
stum loquentē, sanantē, morientem,
resurgētē, deniq̄ totū ita præsentē
reddunt, vt minus visurus sis, si corā
oculis conspicias.

¶ Lipsiæ ex ædibus Valentis-
ni Schumanni Anno dñi
Millesimo quingentesi-
mo vigesimo primo.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several lines and appears to be in a historical or scholarly context.

AB 149973

X 2203925

Sb.

EY
S
R
17

A
149

ERASMI ROTERODAMI

Paraclesis id est, adhortatio ad
Christianæ philosophiæ
studium.

LACTANTIVS ille Firmianus, optime lector, cuius linguam vnice miratur Hieronymus, Christianæ religioni patrocinaturus aduersus Ethnicos, cum primis optat sibi dari eloquentiam, Tullianæ proximam, improbum ratus, opinor, optasse parem. At ego sane, si quid huiusmodi votis proficitur, tantisper dum mortales omneis ad sanctissimum ac saluberrimum Christianæ philosophiæ studium adhortor, ac veluti classicum canens euoco, vehementer optarim eloquentiã mihi dari, longe aliam quam fuerit Ciceroni, si minus picturatum quam fuit

A ii